

Σεισμός και Εργασιακοί Χώροι

Οδηγίες Αντισεισμικής Προστασίας

Αθήνα 2015

Περιεχόμενα

Στοιχεία Εργασιακού Χώρου	3	
Εισαγωγή	4	
Ενέργειες Πριν τον Σεισμό – Αντισεισμικός Σχεδιασμός		
α. Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης στον εργασιακό χώρο	5	
1. Καθορισμός Ομάδων Έκτακτης Ανάγκης	5	
2. Καταγραφή Στοιχείων Επικοινωνίας	8	
3. Επισήμανση και Άρση Επικινδυνότητων.	10	
4. Καθορισμός Οδεύσεων Διαφυγής και Διαδικασίας Εκκένωσης.	10	
5. Καθορισμός Χώρων Καταφυγής	12	
6. Συνέργεια για κοινό Σχεδιασμό με συστεγαζόμενες επιχειρήσεις	13	
7. Προμήθεια Εφοδίων Έκτακτης Ανάγκης – Καταγραφή απαραίτητου Εξοπλισμού	14	
β. Ενημέρωση για τον Σχεδιασμό	15	
γ. Διοργάνωση Ασκήσεων Ετοιμότητας	16	
δ. Αποτίμηση της Άσκησης και Επικαιροποίηση του Σχεδιασμού	16	
Ενέργειες Κατά τη Διάρκεια του Σεισμού		
Αυτοπροστασία	17	
Ενέργειες Μετά το Τέλος του Σεισμού		
Εφαρμογή του Σχεδιασμού	18	
Βιβλιογραφία	18	
Ενέργειες Πολιτείας μετά από καταστροφικό σεισμό – Μετασεισμικός Έλεγχος Καταλληλότητας των Κτιρίων.		19

Στοιχεία Εργασιακού Χώρου

Επωνυμία:

Διεύθυνση:

Πόλη:

Περιφ. Ενότητα:

Τηλέφωνο:

Fax:

E-mail:

Δικτυακός Τόπος:

Εργοδότης:

Τηλ. Εργασίας:

Τηλ. Οικίας:

Κινητό Τηλ.:

Fax:

E-mail:

Τεχνικός Ασφαλείας:

Τηλ. Εργασίας:

Τηλ. Οικίας:

Κινητό Τηλ.:

Fax:

E-mail:

Εισαγωγή

Ο σεισμός είναι ένα φυσικό φαινόμενο που πλήττει συχνά τη χώρα μας και άλλες χώρες του πλανήτη. Η εκδήλωση ενός ισχυρού σεισμού σε ώρα εργασίας μπορεί να προκαλέσει πολλά προβλήματα σε εργοδότη, εργαζόμενους και επισκέπτες. Η σωστή εκτίμηση των κινδύνων, μεταξύ αυτών και του σεισμικού κινδύνου, είναι καθοριστικής σημασίας για τη διαμόρφωση ασφαλών χώρων εργασίας.

Ο αντισεισμικός σχεδιασμός στους εργασιακούς χώρους (επιχειρήσεις, βιομηχανίες, υπηρεσίες του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα, κ.ά.) περιλαμβάνει ένα σύνολο ενεργειών του εργοδότη και των εργαζομένων που έχουν ως στόχο να μειώσουν τις επιπτώσεις σε περίπτωση σεισμού και να εξασφαλίσουν την προστασία της ασφάλειας όλων. Η διαχείριση του σεισμικού κινδύνου σε έναν εργασιακό χώρο περιλαμβάνει την ακόλουθη σειρά ενεργειών:

1. Ενέργειες Πριν τον Σεισμό – Αντισεισμικός Σχεδιασμός
2. Ενέργειες Κατά τη Διάρκεια του Σεισμού – Αυτοπροστασία
3. Ενέργειες Μετά το τέλος του Σεισμού – Εφαρμογή του Σχεδιασμού.

Ο σχεδιασμός αυτός προϋποθέτει συλλογική προσπάθεια στην εφαρμογή, την αξιολόγηση και τη συνεχή βελτίωσή του.

Οι εργοδότες θα πρέπει να παρέχουν στους εργαζόμενους:

- Μέριμνα για την ασφάλειά τους σε περίπτωση σεισμού μέσω ενεργειών πρόληψης.
- Επαρκή ενημέρωση και εκπαίδευσή τους σχετικά με τις κατάλληλες ενέργειες αντισεισμικής προστασίας και ενθάρρυνση της συμμετοχής των εργαζομένων στον Σχεδιασμό Έκτακτης Ανάγκης.
- Πληροφόρηση, σε τακτική βάση, σχετικά με τη διαχείριση του σεισμικού κινδύνου στον εργασιακό τους χώρο.

Οι εργαζόμενοι θα πρέπει:

- Να αντιλαμβάνονται την προσωπική τους ευθύνη στην ασφάλεια.
- Να συνεργάζονται με τον εργοδότη για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί.
- Να προτείνουν βελτιώσεις του αντισεισμικού σχεδιασμού.
- Να ακολουθούν τις οδηγίες που τους δίνονται, προκειμένου να διασφαλιστεί όχι μόνο η δική τους ασφάλεια αλλά και των συναδέλφων τους.

Ο οδηγός αυτός:

- παρέχει στους επικεφαλείς των επιχειρήσεων, στους τεχνικούς ασφαλείας και στα στελέχη που επιθυμούν να λάβουν ενεργό ρόλο σε θέματα ασφαλείας, πρακτικές οδηγίες που αφορούν σε θέματα διαχείρισης του σεισμικού κινδύνου, δίνοντας τη δυνατότητα λήψης προληπτικών ενεργειών στην εκάστοτε επιχείρηση και προτείνοντας ιδέες για βελτιώσεις στον ήδη υφιστάμενο Σχεδιασμό.
- επισημαίνει την ανάγκη απόκτησης αντισεισμικής κουλτούρας από τον εργοδότη και τους εργαζόμενους και βελτίωσης των δεξιοτήτων, των στάσεων και συμπεριφορών τους, αναδεικνύοντας τον ρόλο που θα έχει ο καθένας μέσα στο πλαίσιο του αντισεισμικού σχεδιασμού του εργασιακού του χώρου.

Ενέργειες Πριν τον Σεισμό – Αντισεισμικός Σχεδιασμός

Στις ενέργειες πρόληψης για τη διαχείριση του σεισμικού κινδύνου στον χώρο εργασίας περιλαμβάνονται:

- α. Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης στον εργασιακό χώρο
- β. Ενημέρωση όλων των εργαζομένων για τον Σχεδιασμό
- γ. Διοργάνωση Ασκήσεων Ετοιμότητας
- δ. Αποτίμηση των Ασκήσεων και Επικαιροποίηση του Σχεδιασμού.

Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

α. Σύνταξη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης στον εργασιακό χώρο

Το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ανθρώπινο δυναμικό, τις καθημερινές λειτουργίες του εργασιακού χώρου και να ικανοποιεί τις ανάγκες του σε περίπτωση σεισμού, αποβλέποντας στη δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος. Τα βασικά στάδια σύνταξης ενός τέτοιου Σχεδίου είναι τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός Ομάδων Έκτακτης Ανάγκης
2. Καταγραφή στοιχείων επικοινωνίας
3. Επισήμανση και άρση επικινδυνοτήτων
4. Καθορισμός οδούσεων διαφυγής και διαδικασίας εκκένωσης
5. Καθορισμός χώρων καταφυγής
6. Συνέργεια για κοινό Σχεδιασμό με συσσεγαζόμενες επιχειρήσεις ή άλλους εργασιακούς χώρους
7. Προμήθεια εφοδίων έκτακτης ανάγκης – Καθορισμός απαραίτητου εξοπλισμού.

Απαραίτητη είναι η ανάρτηση του Σχεδίου σε όλους τους χώρους του κτιρίου, στους διαδρόμους κ.λπ. Η καθημερινή οπτική επαφή βοηθά τους εργαζόμενους να εξοικειωθούν με τη διαδικασία εκκένωσης του κτιρίου.

1. Καθορισμός Ομάδων Έκτακτης Ανάγκης

Ο ορισμός αρμοδιοτήτων στους εργαζόμενους γίνεται ανάλογα με το είδος της επιχείρησης, τον αριθμό των εργαζομένων και τις ανάγκες του εργασιακού χώρου, έχοντας πάντοτε ως στόχο την κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη διαχείριση της σεισμικής έκτακτης ανάγκης.

Η ανάθεση αρμοδιοτήτων θα πρέπει να βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- Οι ρόλοι και αρμοδιότητες του προσωπικού πρέπει να προσδιορίζονται τόσο για την προσεισμική, όσο και για την άμεση και απώτερη μετασεισμική περίοδο αντίστοιχα.
- Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες της μετασεισμικής περιόδου πρέπει, σε αρκετές περιπτώσεις, να καθορίζονται ανάλογα με τον χώρο που βρίσκεται ο κάθε εργαζόμενος την ώρα του σεισμού.
- Ο κάθε εργαζόμενος κατά τη διάρκεια ενός σεισμού θα πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα αυτοπροστασίας.

		Ρόλοι- Αρμοδιότητες	Καθορισμός Ατόμου ή Περιγραφή Θέσης
3	Ομάδα Παροχής Πρώτων Βοηθειών	Μετασεισμικά (συνέχεια): - Συγκέντρωση των τραυματιών, παροχή βοήθειας στους τυχόν βαριά τραυματισμένους στη θέση που βρίσκονται έως ότου φτάσει το Ε.Κ.Α.Β.	Μετασεισμικά:
4	Ομάδα Πυρασφάλειας	Προσεισμικά: - Γνώση χρήσης συστημάτων πυροπροστασίας.	Προσεισμικά:
		Μετασεισμικά: - Κατάσβεση μικροεστιών πυρκαγιάς. - Ενημέρωση του Εργοδότη/Τεχν. Ασφαλείας για την κατάσταση που επικρατεί.	Μετασεισμικά:
5	Ομάδα Ελέγχου Δικτύων	Προσεισμικά: - Μέριμνα για καλή λειτουργία δικτύων.	Προσεισμικά:
		Μετασεισμικά: - Μέριμνα για διακοπή ηλεκτροδότησης και υδροδότησης των εγκαταστάσεων. - Έλεγχος δικτύων. - Ενημέρωση του Εργοδότη/Τεχν. Ασφαλείας για την κατάσταση που επικρατεί.	Μετασεισμικά:
6	Υπεύθυνοι Τμημάτων ή Ορόφων	Προσεισμικά: - Δημιουργία καταλόγου με τα προσωπικά στοιχεία επικοινωνίας των εργαζομένων (επίθετο, διεύθυνση, τηλ. επικοινωνίας κ.ά.). - Καταγραφή σε ημερήσια βάση των απόντων εργαζομένων ανά τμήμα.	Προσεισμικά:
		Μετασεισμικά: - Μέριμνα για εκκένωση όλου του Τμήματος/Ορόφου. - Καταμέτρηση του προσωπικού στον χώρο καταφυγής. - Ενημέρωση του Εργοδότη/Τεχν. Ασφαλείας για απόντες εργαζόμενους.	Μετασεισμικά:
7	Ομάδα Υποστήριξης ΑμεΑ	Προσεισμικά: - Γνώση των αναγκών του Ατόμου με Αναπηρία. - Ενημέρωση του Ατόμου για τις ενέργειες αυτοπροστασίας του σε περίπτωση σεισμού. - Σχεδιασμός της διαδικασίας υποστήριξής του κατά τη διάρκεια της εκκένωσης.	Προσεισμικά:
		Μετασεισμικά: - Υποστήριξη του Ατόμου με Αναπηρία κατά τη διάρκεια της εκκένωσης και κατά τη διάρκεια της παραμονής του στον χώρο καταφυγής.	Μετασεισμικά:

2. Καταγραφή Στοιχείων Επικοινωνίας

Ι. Μέλη Ομάδων Έκτακτης Ανάγκης του Εργασιακού Χώρου

	Όνοματεπώνυμο ή Περιγραφή θέσης	Τηλέφωνο (σταθερό, κινητό)	email
Εργοδότης και Αναπληρωτής	α.		
	β.		
Τεχνικός Ασφαλείας			
Ομάδα Παροχής Πρώτων Βοηθειών	Προσεισμικά:		
	α.		
	β.		
	γ.		
	δ.		
	Μετασεισμικά:		
	α.		
	β.		
Ομάδα Πυρασφάλειας	Προσεισμικά:		
	α.		
	β.		
	γ.		
	δ.		
	Μετασεισμικά:		
	α.		
	β.		
Ομάδα Ελέγχου Δικτύων	Προσεισμικά:		
	α.		
	β.		
	γ.		
	Μετασεισμικά:		
	α.		
β.			
γ.			

	Όνοματεπώνυμο ή Περιγραφή θέσης	Τηλέφωνο (σταθερό, κινητό)	email
Υπεύθυνοι Τμημάτων ή Ορόφων	Προσεισμικά:		
	α.		
	β.		
	γ.		
	Μετασεισμικά:		
	α.		
Ομάδα Υποστήριξης ΑμεΑ	Προσεισμικά:		
	α.		
	β.		
	γ.		
	Μετασεισμικά:		
	α.		
	β.		
	γ.		

II. Εμπλεκόμενοι Φορείς – Υπηρεσίες

Φορέας	Τηλέφωνο	Διεύθυνση	Δικτυακός Τόπος	email
Ευρωπαϊκός Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	112			
Ελληνική Αστυνομία	100			
Πυροσβεστική Υπηρεσία	199			
Ε.Κ.Α.Β.	166			
Δήμος				
Περιφερειακή Ενότητα				
Περιφέρεια				
Νοσοκομείο				
Δ.Ε.Η.				
Εταιρία Ύδρευσης και Αποχέτευσης				
Εταιρία Φυσικού Αερίου				
Εταιρία Τηλεφωνίας				
Ασφαλιστική Εταιρία				

3. Επισήμανση και Άρση Επικινδυνότητων

Ο Τεχνικός Ασφαλείας είναι μεταξύ άλλων υπεύθυνος για:

- την παροχή συμβουλών στον εργοδότη σχετικά με την επισήμανση των τυχόν επικινδυνότητων που υπάρχουν στους χώρους του/των κτιρίου/ων και στον χώρο καταφυγής του εργασιακού χώρου.
- τη σύνταξη προτάσεων για την άρση τους.

Ο όρος επισήμανση και άρση επικινδυνότητων αναφέρεται στις απαραίτητες προσεισμικές παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν με στόχο τη μείωση των επιπτώσεων του σεισμού, δηλαδή: την αποφυγή αφενός του τραυματισμού του προσωπικού κ.ά. που μπορεί να προκληθεί από βλάβες σε μη δομικά στοιχεία του κτιρίου και αφετέρου των βλαβών στην υλικοτεχνική υποδομή και στον εξοπλισμό του.

Ο Ο.Α.Σ.Π. έχει εκδόσει Δελτίο Αυτοψίας για τον Έλεγχο της μη Δομικής Τρωτότητας Κτιρίων, το οποίο έχει αναρτηθεί στο δικτυακό του τόπο: www.oasp.gr/userfiles/midomiki_frm.pdf.

4. Καθορισμός Οδεύσεων Διαφυγής και Διαδικασίας Εκκένωσης

Οι οδεύσεις διαφυγής επισημαίνονται κατάλληλα στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης και πρέπει να οδηγούν σε ελεύθερο και ασφαλή χώρο από τον συντομότερο δυνατό δρόμο.

Η χάραξη, οι διαστάσεις και η διευθέτηση των οδεύσεων διαφυγής και των εξόδων κινδύνου πρέπει να είναι ανάλογες με τις εγκαταστάσεις, τη χρήση και την επιφάνεια των χώρων εργασίας καθώς και τον αριθμό των εργαζομένων, σύμφωνα πάντοτε με όσα ορίζονται στον Κτιριοδομικό Κανονισμό, στον Κανονισμό Πυροπροστασίας Κτιρίων και στο θεσμικό πλαίσιο για την Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων.

Οι βασικές αρχές σχεδιασμού της όδευσης διαφυγής είναι οι ακόλουθες:

- να είναι απλή και σύντομη
- το πλάτος και το μήκος της από την έξοδο να είναι σύμφωνα με όσα ορίζονται στο θεσμικό πλαίσιο πυρασφάλειας
- να είναι προσβάσιμη από ΑμεΑ
- να μην περνά κοντά σε τμήματα του κτιρίου που παρουσιάζουν υψηλό βαθμό κινδύνου, όπως: εύφλεκτα υλικά, υγρά και εμπορεύματα, σωλήνες καυστικών υγρών κ.ά.
- να μην περιλαμβάνει τμήμα ή στοιχεία του κτιρίου που η λειτουργία τους μετά τον σεισμό δεν είναι εξασφαλισμένη, όπως: ανελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες κ.λπ.
- να έχει γίνει άρση επικινδυνότητων, σε όλο το μήκος της
- να υπάρχει κατάλληλη σήμανση κατά μήκος της όδευσης, με την οποία θα επισημαίνεται και η φορά διαφυγής. Σύμφωνα με τη φορά αυτή θα πρέπει να ανοίγουν όλες οι ενδιάμεσες πόρτες
- να υπάρχει φωτισμός ασφαλείας με φωτεινή σήμανση
- να γίνεται συνεχής έλεγχος τήρησης των προαναφερόμενων συστάσεων ώστε να εξασφαλιστεί η λειτουργία της όδευσης διαφυγής σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης πρέπει να αποτυπώνονται με σαφήνεια οι οδεύσεις διαφυγής, οι θύρες εξόδου κ.λπ.

Περιγραφή της διαδικασίας εκκένωσης

Εκκενώνονται πρώτα οι αίθουσες / γραφεία και οι πτέρυγες που βρίσκονται πλησιέστερα στο κάθε κλιμακοστάσιο.

Ισόγειο: εκκενώνεται με την ακόλουθη σειρά:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Α΄ όροφος: εκκενώνεται με την ακόλουθη σειρά:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Β΄ όροφος: εκκενώνεται με την ακόλουθη σειρά:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Γ΄ όροφος: εκκενώνεται με την ακόλουθη σειρά:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Κλιμακοστάσιο Νο ...

Γραφεία:

Σκαρίφημα κάτοψης με οδεύσεις διαφυγής

5. Καθορισμός Χώρων Καταφυγής

Ως χώρος καταφυγής χαρακτηρίζεται ο ανοιχτός, κοντινός, ασφαλής χώρος μιας περιοχής (πάρκο, πλατεία, ανοιχτή αθλητική εγκατάσταση κ.ά.) στον οποίο καταφεύγουν οι κάτοικοι μετά από έναν ισχυρό σεισμό ή άλλη περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Η πεζή προσέγγιση των χώρων καταφυγής είναι καταρχήν και κατά προτεραιότητα επιθυμητή. Κατά την επιλογή του χώρου αυτού θα πρέπει να αποφευχθούν χώροι παραθαλάσσιοι και παράκτιοι. Η υψομετρική τους θέση πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύουν να πληγούν από την εκδήλωση θαλασσίων κυμάτων βαρύτητας (τσουνάμι). Στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης θα πρέπει εκτός από τον κύριο χώρο καταφυγής να προβλέπεται και εναλλακτική λύση, η οποία θα αξιοποιηθεί σε περίπτωση που ο κύριος χώρος καταστεί ακατάλληλος.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας κάθε Δήμου σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες (Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου κ.λπ.) έχει προχωρήσει στον προσδιορισμό των ανοιχτών χώρων καταφυγής του πληθυσμού μετά από σεισμό για την περιοχική αρμοδιότητάς του. Κατά συνέπεια μπορεί να γίνει σχετική αναζήτηση για το ποιοι προτείνονται ως ασφαλείς χώροι καταφυγής από τον Δήμο και είναι κοντά στον συγκεκριμένο εργασιακό χώρο.

Περιγραφή Χώρου	Στοιχεία Χώρου Καταφυγής
Κύριος Χώρος Καταφυγής	Διεύθυνση:
	Συντεταγμένες εντοπισμού μέσω ηλεκτρονικών μέσων:
	Υποδομές χώρου:
2ος Χώρος Καταφυγής	Διεύθυνση:
	Συντεταγμένες εντοπισμού μέσω ηλεκτρονικών μέσων:
	Υποδομές χώρου:
Χάρτης όπου απεικονίζεται το κτίριο της επιχείρησης και οι χώροι καταφυγής	

Χώροι Καταφυγής	Υφιστάμενη Κατάσταση Χώρου Καταφυγής	Ναι	Όχι
Κύριος Χώρος Καταφυγής (α) 2ος Χώρος Καταφυγής (β)	Βρίσκεται σε απόσταση από περιβάλλοντα κτίρια τουλάχιστον ίση με το μισό του ύψους των κτιρίων;	α.	
		β.	
	Είναι μακριά από γεωλογικά επικίνδυνα εδάφη για πτώσεις βράχων, κατολισθήσεις κ.λπ.;	α.	
		β.	
	Βρίσκεται σε κατάλληλη υψομετρική θέση (για τις παραθαλάσσιες περιοχές) ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος από θαλάσσια κύματα βαρύτητας;	α.	
		β.	
	Βρίσκεται σε απόσταση από περιοχές υψηλού κινδύνου (γέφυρες, γραμμές ηλεκτρικής ενέργειας, δεξαμενές καυσίμων κ.λπ.);	α.	
		β.	

6. Συνέργεια για κοινό Σχεδιασμό με συστεγαζόμενες επιχειρήσεις

Εάν η Επιχείρηση συστεγάζεται με άλλες επιχειρήσεις, οι εργοδότες οφείλουν να συνεργάζονται για την εφαρμογή όσων προβλέπονται σχετικά με την ασφάλεια των εργαζομένων και λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων να συντονίζουν τις δράσεις τους, να αλληλοενημερώνονται και να ενημερώνει ο καθένας τους εργαζόμενους του για τα σχετικά θέματα.

Συστεγαζόμενες Επιχειρήσεις	Διεύθυνση	Αριθμός Εργαζομένων	Κοινός Σχεδιασμός Ενέργεια ☒	Ημερομηνία Κοινών Ασκήσεων

Στοιχεία Εργοδοτών Συστεγαζόμενων Επιχειρήσεων	Τηλέφωνα
Επιχείρηση Α	
Επιχείρηση Β	
Επιχείρηση Γ	

7. Προμήθεια Εφοδίων Έκτακτης Ανάγκης – Καταγραφή απαραίτητου Εξοπλισμού

Εξοπλισμός, Εφόδια και Συστήματα Πυρόσβεσης	Περιγραφή Ειδών	Αριθμός	Ενέργεια ☒ Ημερομηνία
Συστήματα Πυροπροστασίας	α.		
	β.		
	γ.		
	δ.		
	ε.		
Συστήματα προειδοποίησης, σήμανσης, συναγερμού κτλ.	α. ηχητικά		
	β. οπτικά		
Συστήματα παροχής εφεδρικής ενέργειας			
Τρόποι - Μέσα επικοινωνίας με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες	α.		
	β.		
	γ.		
Είδη Πρώτων Βοηθειών	α.		
	β.		
	γ.		
	δ.		
	ε.		
Εφόδια Έκτακτης Ανάγκης	α.		
	β.		
	γ.		
	δ.		
	ε.		
Λοιπός Εξοπλισμός			

Κεντρικές Παροχές Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας	Αριθμ. Παροχής	Περιγραφή Γενικού Διακόπτη
ΔΕΗ		
Φυσικό Αέριο		
Νερό		

β. Ενημέρωση για τον Σχεδιασμό

Η ενημέρωση του προσωπικού για τον αντισεισμικό σχεδιασμό του εργασιακού χώρου είναι ευθύνη του εργοδότη και είναι μια συνεχής διαδικασία η οποία θα πρέπει να προσαρμόζεται στα καινούργια δεδομένα - οδηγίες. Η ενημέρωση αυτή του προσωπικού είναι απαραίτητο να πραγματοποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και σε θέματα σχετικά με:

- τις **ενέργειες αυτοπροστασίας** σε περίπτωση σεισμού
- το **Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του Εργασιακού Χώρου** (υπενθύμιση των οδεύσεων διαφυγής, του χώρου καταφυγής και των ρόλων και αρμοδιοτήτων των εργαζομένων).

Οι εργαζόμενοι έχουν υποχρέωση να παρακολουθούν τα σχετικά σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα που διοργανώνονται από τον εργοδότη.

Ενημέρωση Εργαζομένων	Ναι	Όχι
Μέτρα αυτοπροστασίας σε περίπτωση σεισμού		
Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του Εργασιακού Χώρου (οδεύσεις διαφυγής, διαδικασία εκκένωσης, χώρος καταφυγής κ.ά.)		
Βασικές Οδηγίες Πρώτων Βοηθειών		
Συστήματα πυρόσβεσης, γενικοί διακόπτες ηλεκτρικού, νερού ή φυσικού αερίου		
Σύστημα προειδοποίησης για έκτακτη ανάγκη		
Διαδικασία υποστήριξης των ΑμεΑ κατά την εκκένωση		
Διαδικασία καθοδήγησης των ατόμων που δεν ομιλούν ελληνικά ή των μη εργαζομένων (επισκεπτών κ.λπ.) μετά από έναν σεισμό		

Σημεία Ανάρτησης Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης	Ενέργεια ☒	Ημερομηνία
Ισόγειο		
1ος Όροφος		
2ος Όροφος		
3ος Όροφος		
4ος Όροφος		

γ. Διοργάνωση Ασκήσεων Ετοιμότητας

Οι δοκιμαστικές εφαρμογές του Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης μέσω ασκήσεων ετοιμότητας στον εργασιακό χώρο είναι απαραίτητες για να αναδειχθούν οι τυχόν αδυναμίες του και να γίνουν οι σχετικές διορθωτικές παρεμβάσεις. Κάθε έτος θα πρέπει να διοργανώνονται οι απαραίτητες ασκήσεις ετοιμότητας, οι οποίες θα βελτιώσουν τις δεξιότητες, τη στάση και τη συμπεριφορά των εργαζομένων ώστε να μην επικρατήσει σύγχυση και πανικός σε περίπτωση σεισμού. Σε κάθε άσκηση προσδιορίζεται ο σκοπός και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, συντάσσεται το σενάριο και ορίζεται η διεξαγωγή της. Στις ασκήσεις ετοιμότητας θα πρέπει να προβλέπονται διάφορα σενάρια (π.χ. σεισμός σε νυχτερινή βάρδια) ώστε να βελτιωθούν οι δεξιότητες του προσωπικού.

Όλοι οι εργαζόμενοι θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για το σενάριο της άσκησης, τον ρόλο τους, τον χαρακτηριστικό ήχο με τον οποίο θα ξεκινήσει η άσκηση, τον χώρο καταφυγής κ.λπ.

Σε κάθε άσκηση μπορούν να μετέχουν ως «Αξιολογητές», ο Τεχνικός Ασφαλείας ή οι εργαζόμενοι οι οποίοι θα καταγράψουν τα προβλήματα που παρατηρήθηκαν και τις καλές και κακές πρακτικές ώστε να ακολουθήσει σχετική αξιολόγηση της άσκησης και κατ' επέκταση προτάσεις για επικαιροποίηση του Σχεδιασμού.

Οι «Παρατηρητές» είναι άτομα που απλώς παρακολουθούν την εξέλιξη της άσκησης χωρίς να έχουν κάποιο ιδιαίτερο ρόλο.

δ. Αποτίμηση της Άσκησης και Επικαιροποίηση του Σχεδιασμού

Μετά τη διοργάνωση μιας άσκησης ετοιμότητας, ακολουθεί η αποτίμησή της η οποία αποσκοπεί στο να τεκμηριωθούν τα «δυνατά» σημεία αλλά κυρίως να αναγνωριστούν οι αδυναμίες που υφίστανται και να διαπιστωθούν οι πρωταρχικές τους αιτίες.

Η αξιολόγηση της άσκησης μπορεί να γίνει:

- α. κατά τη διάρκεια συνάντησης εργασίας του Εργοδότη με τον Τεχνικό Ασφαλείας κ.ά.
- β. με τη διοργάνωση συνάντησης του Εργοδότη και του Τεχνικού Ασφαλείας με τους εργαζόμενους και την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την υλοποίηση της άσκησης, τις καλές και τις κακές πρακτικές που ακολουθήθηκαν κ.λπ., λαμβάνοντας υπόψη και τα σχόλια των λοιπών Αξιολογητών.
- γ. με τη διανομή σχετικού ερωτηματολογίου που θα συμπληρωθεί από όλους τους συμμετέχοντες και την επεξεργασία των στοιχείων που θα συλλεχθούν από τον Τεχνικό Ασφαλείας.

Στη συνέχεια επικαιροποιείται ο Σχεδιασμός εάν κριθεί απαραίτητο. Όλη η προσπάθεια που καταβάλλεται για τη Σύμβαση του Σχεδίου, τη διεξαγωγή της άσκησης και την αποτίμησή της μπορεί να μην έχει ουσιαστικό αποτέλεσμα εάν τα συμπεράσματα της αποτίμησης σχετικά με τις διαπιστωθείσες αδυναμίες δεν αναλυθούν και δεν οδηγήσουν σε επικαιροποίηση του Σχεδιασμού.

Το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης υφίσταται τροποποιήσεις κυρίως όταν:

- κρίνεται ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση μιας σεισμικής έκτακτης ανάγκης
- έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές στις λειτουργικές διαδικασίες ή/και στον εξοπλισμό του εργασιακού χώρου
- έχει αλλάξει το προσωπικό
- έχουν αλλάξει οι οδηγίες προστασίας.

Ασκήσεις Ετοιμότητας / Έτος	Ενέργεια ☒ Ημερομηνία
Πραγματοποίηση 1ης άσκησης ετοιμότητας	
Αξιολογτές:	
Αποτίμηση 1ης άσκησης ετοιμότητας	
Πραγματοποίηση 2ης άσκησης ετοιμότητας	
Αξιολογτές:	
Αποτίμηση 2ης άσκησης ετοιμότητας	
Πραγματοποίηση 3ης άσκησης ετοιμότητας	
Αξιολογτές:	
Αποτίμηση 3ης άσκησης ετοιμότητας	
Πραγματοποίηση 4ης άσκησης ετοιμότητας	
Αξιολογτές:	
Αποτίμηση 4ης άσκησης ετοιμότητας	

Ενέργειες Κατά τη Διάρκεια του Σεισμού

Αυτοπροστασία

Κατά τη διάρκεια μιας σεισμικής δόνησης ο καθένας θα πρέπει να προστατεύσει τον εαυτό του λαμβάνοντας τις κατάλληλες ενέργειες ανάλογα με τον χώρο που βρίσκεται. Πιο συγκεκριμένα οι ενέργειες αυτές είναι:

- Παραμονή στον χώρο που βρίσκεσαι και διατήρηση της ψυχραιμίας σου.
- Απομάκρυνση από μεγάλες γυάλινες επιφάνειες (παράθυρα, φεγγίτες ή γυάλινα χωρίσματα) ή έπιπλα και αντικείμενα που μπορεί να σε τραυματίσουν.
- Μείωση του ύψους σου και κάλυψη κάτω από ένα γερό τραπέζι ή γραφείο κρατώντας με το χέρια το πόδι του επίπλου για όση ώρα διαρκεί ο σεισμός.
- Γονάτισμα στο μέσον του δωματίου μακριά από επικινδυνότητες, μειώνοντας όσο γίνεται το ύψος σου και προστατεύοντας με τα χέρια το κεφάλι και τον αυχένα, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τραπέζι ή γραφείο στον χώρο που βρίσκεσαι.
- Απομάκρυνση από τις προσόψεις των κτιρίων, στύλους με ηλεκτροφόρα καλώδια ή άλλα επικίνδυνα σημεία (όσο αυτό είναι δυνατόν), εάν βρίσκεσαι σε εξωτερικό χώρο.

Ενέργειες Μετά το Τέλος του Σεισμού

Εφαρμογή του Σχεδιασμού

Μετά το τέλος της σεισμικής δόνησης πρέπει να υλοποιηθούν οι ενέργειες που έχουν προκαθοριστεί στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης του εργασιακού χώρου. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα:

- Μέρριμα για τα ΑμεΑ, τους επισκέπτες και τους αλλοδαπούς σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης.
- Αποφυγή της χρήσης ανελκυστήρα.
- Εκκένωση του κτιρίου από το κλιμακοστάσιο σύμφωνα με το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης.
- Συγκέντρωση του προσωπικού στον προεπιλεγμένο χώρο καταφυγής.
- Καταμέτρηση των εργαζομένων.
- Παροχή Πρώτων Βοηθειών σε εργαζόμενους που έχουν υποστεί μικροτραυματισμούς. Επικοινωνία με το Ε.Κ.Α.Β. για να παρασχεθεί προνοσοκομειακή περίθαλψη και να μεταφερθούν σε μονάδες υγείας οι τυχόν βαριά τραυματισμένοι.
- Επικοινωνία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία εάν εκδηλωθούν πυρκαγιές ή εάν υπάρχουν εγκλωβισμένοι στο κτίριο.
- Αποφυγή άσκοπης χρήσης του τηλεφώνου για να παραμείνουν σε λειτουργία οι γραμμές τηλεφωνίας.
- Λήψη κρίσιμων αποφάσεων (π.χ. διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης) από τον Εργοδότη του εργασιακού χώρου.
- Ψυχολογική προετοιμασία για την εκδήλωση και άλλων σεισμών.
- Ενημέρωση του προσωπικού από τον Εργοδότη ή τον Τεχνικό Ασφαλείας για τις ενέργειες που θα ακολουθήσουν, σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμοδίων φορέων.
- Μέρριμα για διενέργεια του μετασεισμικού ελέγχου καταλληλότητας του κτιρίου από ειδικά κλιμάκια μηχανικών, εάν κι εφόσον απαιτηθεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα ορίσει η Πολιτεία.

Βιβλιογραφία

- ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (2008): «Ανάπτυξη Οδηγιών για την Ασφαλέστερη Αντιμετώπιση Σεισμικών Κινδύνων σε Εργοστασιακούς χώρους», Αθήνα, 240 σελ.
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) (2012): «Επιτελικός Ρόλος της διοίκησης στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία», 22 σελ.
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) (2012): «Πρόληψη των κινδύνων στην εργασία με τη συμμετοχή όλων», 30 σελ.
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) (2012): «Συμμετοχή των εργαζομένων στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία», 18 σελ.
- Ν. 4144/13, ΦΕΚ 88 Α/18-4-2013: «Αντιμετώπιση της παραβατικότητας στην Κοινωνική Ασφάλιση και στην αγορά εργασίας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας».
- Ν. 3850/2010, ΦΕΚ 84/Α' /2-6-2010: «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων»
- Ο.Α.Σ.Π. (2014): Έντυπο με τίτλο: «Οδηγίες Προστασίας – Μετασεισμική Περίοδος», των: Κούρου Α., Ιωακειμίδου Α., Αθήνα, 16 σελ.
- Ο.Α.Σ.Π. (2012): Φυλλάδιο με τίτλο: «Προετοιμάσου από Τώρα για το Σεισμό», των: Κούρου Α., Ιωακειμίδου Α., Μώκου Β., Αθήνα, 8 σελ.
- www.oasp.gr

Ενέργειες Πολιτείας μετά από καταστροφικό σεισμό – Μετασεισμικός Έλεγχος Καταλληλότητας των Κτιρίων

Μετά από έναν ισχυρό σεισμό οι συνθήκες επιβάλλουν ιδιαίτερη προσοχή και μέριμνα για την ασφάλεια όλων. Το χρονικό αυτό διάστημα γίνονται και αρκετοί μετασεισμοί που επιδεινώνουν την κατάσταση κάποιων σεισμόπληκτων κτιρίων. Μία από τις πρώτες προτεραιότητες της Πολιτείας τη μετασεισμική περίοδο είναι να δρομολογήσει τη διαδικασία Μετασεισμικού Ελέγχου Καταλληλότητας των Κτιρίων.

Πρωτοβάθμιος Μετασεισμικός Έλεγχος

Αμέσως μετά την εκδήλωση καταστροφικού σεισμού η Πολιτεία αναθέτει σε κλιμάκια μηχανικών τη διενέργεια Πρωτοβάθμιου Μετασεισμικού Ελέγχου Καταλληλότητας των Κτιρίων. Με τον Πρωτοβάθμιο αυτό Έλεγχο τα κτίρια χαρακτηρίζονται ως:

- Κατοικήσιμα
- Μη Κατοικήσιμα.

Εάν ένα κτίριο χαρακτηριστεί ως «Κατοικήσιμο» είναι κατάλληλο για χρήση, ενώ εάν το κτίριο χαρακτηριστεί ως «Μη Κατοικήσιμο» είναι προσωρινά ακατάλληλο για χρήση, και θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια του Δευτεροβάθμιου Μετασεισμικού Ελέγχου.

Δευτεροβάθμιος Μετασεισμικός Έλεγχος

Με την ολοκλήρωση του Πρωτοβάθμιου Ελέγχου ξεκινά ο Δευτεροβάθμιος και οριστικός Έλεγχος των Κτιρίων. Ο Δευτεροβάθμιος Έλεγχος πραγματοποιείται στα κτίρια τα οποία κατά τον Πρωτοβάθμιο Έλεγχο χαρακτηρίστηκαν ως «μη κατοικήσιμα».

Τα κτίρια αυτά στον Δευτεροβάθμιο Έλεγχο κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- **Πράσινα:** Τα κτίρια που έχουν ήπιες ή μηδαμινές βλάβες και μπορούν άμεσα να χρησιμοποιηθούν από τους ιδιοκτήτες ή τους ενοίκους τους.
- **Κίτρινα:** Τα κτίρια που έχουν σοβαρές βλάβες αλλά είναι δυνατή η επισκευή τους. Δεν πρέπει όμως να χρησιμοποιηθούν μέχρι την πλήρη επιδιόρθωσή τους.
- **Κόκκινα – Κατεδαφιστέα:** Τα κτίρια που κρίνονται ως επικινδύνως ετοιμόρροπα και πρέπει να κατεδαφιστούν.

Η Ελλάδα είναι μία χώρα μεγάλης σεισμικότητας.
Η εκδήλωση ενός σεισμού μπορεί να προκαλέσει προβλήματα
στον εργοδότη, τους εργαζόμενους και τους επισκέπτες
ενός εργασιακού χώρου.

**Γνωρίζετε όλοι σας τα μέτρα αυτοπροστασίας
σε περίπτωση σεισμού;**

**Υπάρχει μέριμνα για Αντισεισμικό Σχεδιασμό
στον εργασιακό σας χώρο;**

**Συμμετέχετε σε ασκήσεις
ετοιμότητας για σεισμό;**

**Γίνεται αποτίμηση
των ασκήσεων ετοιμότητας και του Σχεδιασμού;**